

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Italija ne bi ostala desinteresirana

če bi se načrti Moskve razširili tudi na južnovzhodno Evropo in ne bo dopustila, da bi se sovjeti s Karpatom spustili na jug — Tudi Turčija bi segla po orožju, če bi kdo napadel Balkan — Nastopili pa bi tudi zapadni velesili

Rim, 3. jan. i. »Relazioni Internazionali« prinašajo zanimivo razlago italijanske zunanje politike, ki se končuje z naslednjo ugotovitvijo:

Sovjetska Rusija je angažirana v dolgi in dvomljivi obojevojni akciji na Finskem, hkrati pa se opaža pojačana boljševiška propaganda v Evropi. Kaže, da bi se načrti Moskve v skorajšnji bodočnosti lahko preselili tudi na drugo stran Evrope. Zato je povsem jasno, da Italija ne more ostati desinteresirana, koliko bi se ti načrti razširili tudi na južnovzhodno Evropo. Narodi Balkana in oni na Sredozemskem morju so povezani s skupno usodo. Če bi se v tem delu Evrope zasidral boljševizem, potem bi bilo Sredozemsko morje ogroženo. V tem primeru bi nastopila Italija kakor povsod,

kjer se je boljševizem pojavil. Sovjetske armade so prišle do Karpatom, toda Italija nikakor ne bi dopustila, da bi poskušale spustiti se s karpatskih obronkov na jug.

London, 3. jan. j. (Reuter.) V pregledu politične situacije na Bližnjem vzhodu prihaja dopisnik lista »Daily Telegraph« do zaključka, da je pozicija za obe zavezniški državi v Orientu sedaj ugodnejša, kakor je bila leta 1914. V prvi vrsti je sedaj Turčija trdna na strani Anglije in Francije in obe zavezniški državi imata sedaj v bližnjem Orientu številne in bolj utrjene oporišča, kakor pa sta jih imeli za časa svetovne vojne.

Nadalje trdi dopisnik »Daily Telegraph«, da trozveza Anglija-Francija-Turčija ne izključuje s popolno sigurnostjo mož-

nosti, da bi Turčija vstopila v vojno. Tako n. pr. bi Turčija nedvomno takoj posegla po orožju proti sovjetski Rusiji, ako bi ta tvegala ofenzivo v smeri proti Perziji ali na Balkan. Prav tako bi Turčija stopila v vojno, ako bi Nemčija pričela prodirati na evropski jugovzhod, da bi ji zabranila dostop na Črno morje. V obeh primerih bi prišlo do sodelovanja med Turčijo in zapadnimi velesilami.

»Daily Telegraph« pristavlja, da je nekaj časa grozil sovjetski napad zlasti Perziji, vendar pa je sovjetski neuspeh na Finskem zaenkrat prekrhal sovjetske načrte v tej smeri. Kar se tiče Afganistana, mu po mnenju angleškega lista ne preti posebna nevarnost s sovjetske strani.

Milan, 3. jan. z. Italijanski listi objav-

ljajo iz Kaira poročila, po katerih organitira general Weygand v sodelovanju s poveljstvom angleških kolonialnih čet vojsko 300.000 mož, ki bo sestavljena v glavnem iz francoskih in angleških kolonialnih oddelkov, a tudi iz iranskih in iraških ter drugih arabskih vojsk. V Iranu je bilo doslej vpoklicanih v vojaško službo že 50 tisoč rezervistov. Tudi v Iraku se vršijo priprave za delno mobilizacijo vojske.

Ankara, 3. jan. s. (Reuter.) Snoči je imela sejo parlamentarna skupina turške ljudske stranke. Na seji je podal zunanji minister Saradzoglu dveurno poročilo o zunanjepolitičnem položaju. V glavnem je orisal Saradzoglu v svojem poročilu potek zunanjepolitičnih dogodkov zadnjega časa. Poslanci so njegovo poročilo soglasno odobrili.

Iz notranje politike

DR. MAČEK O JUGOSLOVENSKI POLITIKI

»Paris Soir« z dne 31. decembra 1939 je objavil pod naslovom »Jugoslavija, ki je rešila hrvatsko vprašanje, združena bolj nego kdaj«, izjavo dr. Mačka dopisniku lista, znanemu publicistu Julesu Sauerwalnu.

V začetku članka poudarja Sauerwaln, da je zdaj združena Jugoslavija popolnoma nov čimtelj na Balkanu, in sicer v času, ko bi jo vsak nesporazum napravil za žrtev. Ko je dr. Maček izrazil iskreno radost, ki jo kot Francoz občuti zaradi te spremembe, mu je dr. Maček odločno izjavil, da hrvatski program ni več zunanje vprašanje, temveč povsem notranje, ki je v 80 odstotkih rešeno in ki edino zahteva še neke izpopolnitve. Med drugim je dr. Maček izpovedal:

Glede zunanje politike lahko rečemo, da je Jugoslavija enodušna in da nobena jugoslovska vlada še ni delala v takem soglasju kakor današnja. Vsi imamo eno misel in eno voljo pred vsako zunanjo nevarnostjo.

Sauerwaln je nato vprašal, kako je bil dosežen sporazum.

»Hoteli smo«, je dejal dr. Maček, »kakor sem vam že rekel, v aprilu, ustavotvorno skupščino, da bi napravili konec našim notranjim nesoglasjem in naposled smo sicerle upravnou ureditve države. Gremo torej na volitve na temelju zakona, ki ga pripravljamo in to bo novi parlament, ki ga odločil, dali je ustavotvorna skupščina potrebna ali ne. V tem času smo smatrali, da je pametno, da se reši hrvatsko vprašanje. Uspeli smo torej integrirati. Ali ni to že samo po sebi ogromen napredek?«

Sauerwaln je izjavil, da je to nedvomno res in ga hkrati vprašal, dali ga ne vznemirjajo neki nemirni elementi.

»Po veliki vojni — je dogovoril dr. Maček — so imeli takli elementi začasno večino v Zagrebu. Zagotavljam vam, da smo danes daleč od tega. Ta mladi pokret niti malo ni vznemiril banovine Hrvatske. Zlasti se opaža na dalmatinski obali njihova aktivnost, toda dvomim, da bi kdaj dobili dva ali tri mandate od sto, ki jih bo štela naš hrvatski sabor. Glede desničarskih ekstremistov se lahko reče, da ne predstavljajo skoraj nič. Morda bodo dobili en mandat ali ne več. Tu so študenti razdraženi. Naša mladina je ognjevitja in gre rada v ekstreme. Upam, da se bo lahko sporazumel. Sprejel sem dijaško delegacijo, kateri sem očetovsko svetoval: Vaše izriščne koncepcije — kaj so vam prinesle? Ozrite se na nekatere države v Evropi! Pravite, da ste demokrati! Ali je to ono, kar hočete?«

ZA OKREPITEV NAŠE OBRAMBNE MOČI

Kakor smo že poročali, je sokolska župa v Mostarju 17. decembra objavila deklaracijo, s katero soglasja tudi uprava sokolske župe v Zagrebu. V tej deklaraciji poziva sokolska župa Mostar, da v teh usodnih časih za svobodo in samostojnost naše države vse ustanove, vsa društva, sploh vsi društveni čimtelji narodnega življenja, pri svojem delu izločijo vse, kar nas razdvaja in slabi in da s služnimi ter združenimi silami zatiramo delo raznih podtalnih pokusov, ki jih zlonamerno širijo med narodom naši neprijatelji, da oslabijo obrambno moč.

Glavna sovjetska ofenziva se še ni začela

Finske čete se bližajo Pečengí — Na Karelijski ožiri sovjeti še niso osvojili niti pedi zemlje — Viharji in snežni meteži onemogočajo vojskovanje — Sovjeti so vrgli velik del svojih rezerv na bojišče

Helsinki, 3. jan. s. (Havas) Kljub vsem ogorčenim napadom ni sovjetskim četam uspelo osvojiti na Karelijski zemeljski ožiri še niti pedi zemlje. Pri Suosalmiju se sovjetske čete v neredu umikajo. Na Daljnem severu se Finci bližajo Pečengí.

Sovjetska letala so večraj napadla mesta Uleaborg, Abo in Hangö. Po finskih poročilih je bilo sedem sovjetskih letal sestreljenih, tri nadaljnja pa so morala pristati na fenskem ozemlju zaradi snežnih metežev.

Helsinki, 3. jan. s. (Reuter) Sovjetske vojaške operacije na Karelijski zemeljski ožiri imajo še vedno značaj lokalnih akcij, čeravno so bolj intenzivne. Vreme je sedaj zaradi mraza in snežnih zametov za vojaške operacije tako neugodno, da bodo po mnenju finskih vojaških krogov morali sovjeti najbrže za dalj časa opustiti sploh vsako večjo akcijo zlasti pa ne bodo mogli uporabljati tankov. Potrjujejo se vesti, da je pri Salli zopet obkoljena neka sovjetska divizija in da utegne priti tam do novega sovjetskega poraza.

London, 3. januarja. AA. Reuterjev poseben dopisnik je poročal sinoči iz Viborga, da vlada na Karelijski ožiri velik vihar, ki onemogoča vsako vojskovanje. Ofenziva, ki so jo začele sovjetske čete proti Mannerheimovi črti, je bila že v nedeljo ustavljena. Včeraj ni bilo videti ničesar nad bojiščem. Sovjetska letala so bila prisiljena ostati v hangarjih, ker je bilo letenje nemogoče. Finski častniki so snoči trdili, da morajo po njihovem mnenju sovjeti za sedaj opustiti vsako upanje predvoti Mannerheimovo črto.

Helsinki, 3. januarja. AA. (Reuter) Zadnje vesti z bojišča pravijo, da se navzile krajevnim borbam med finskimi in sovjetskimi četami glavna sovjetska ofenziva na Mannerheimovi črti še ni začela. Po izjavah sovjetskih ujetnikov so sovjeti vrgli že velik del svojih rezerv v boj, kar se da sklepati tudi po truplih padlih sovjetskih vojakov, ki so bili mlajši in bolj obelčeni. Na številnih točkah bojišča sili sovjetsko poveljstvo vojaške korakati pred tanki in čistiti minska polja, da tanki ne bi bili poškodovani.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 3. jan. i. Vrhovna komanda finske vojske je izdala naslednje poročilo:

Na novega leta dan je na Karelijski ožiri razen majhnih spopadov dan potekel mirno. Na severni fronti in sicer pri Ladockem jezeru so bili izboljšani finski položaji. V smeri Lavajajevirvia so sovjetske čete ves dan brez uspeha napadale. Na severni fronti smo zasedli precej bogat plen. V odseku Kuomo so se vrstili sovjetski napadi, ki pa niso imeli nobenega uspeha. Pri Suosalmiju finske čete še naprej čistijo ozemlje. Sovjetska vojna ladja »Okto-brska revolucija« je brez uspeha obstreljevala obrežne postojanke. Včeraj so sovjetski letalci zopet bombardirali razna mesta in naselja. V bojih je padel znani teko-atletski prvak Tamila.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 3. jan. AA. Sporočilo generalnega štaba leningradskega vojnega okrožja se glasi: V teku 2. januarja ni bilo na fenskem bojišču važnejših dogodkov. Zaradi slabega vremena so sovjetske letalske sile izvršile samo nekaj izvidniških poletov.

Švedski častniki pod finsko zastavo

Stockholm, 3. jan. AA. (Reuter) Dva nova kontingenta švedskih prostovoljcev sta zapustila včeraj Švedsko in odpotovala na Finsko. En kontingent sestavljajo prostovoljci-častniki, ki so dali ostavko na svojo službo na Švedskem, da bi lahko služili

pod finsko zastavo. Drugi kontingent sestavljajo delavci iz vseh krajev Švedske.

Finska brani Francijo na severu

Pariz, 3. jan. AA. (Havas) »Populaire« naglašja, da izvajajo Rusi svojo staro taktiko in mečejo ogromne množice vojakov proti Mannerheimovi utrjeni črti. Tako se bori tam 300.000 Rusov proti 100.000 Fin-

Francosko in angleško orožje za Finsko V Nemčiji svariijo severne države pred sodelovanjem pri dobavi vojnega materiala

Berlin, 3. jan. i. (DNE.) »Internationale Informations« razpravlja o neki londonski vesti danskega lista »Politikens«, na podlagi katere se trenutno vodijo dalekosežni razgovori zapadnih sil z ene ter Švedske in Norveške z druge strani glede pošiljanja večjih množin orožja, namenjenega Finski. Information navaja, da bo — kolikor bodo razgovori uspešno končeni, — francoski in angleški vojni material v velikih množinah prihajal v norveške in švedske luke in to verjetno z britanskim kon-

vojem, torej pod zaščito angleške vojne mornarice. Information sprejme, kakšna jamstva obstoje, da bo to angleško-francosko orožje namenjeno na Finsko? Ali na severu zameri »politikens«, da bodo zapadne sile, ki Poljski niso prišle na pomoč, hotele zdaj iz sentimentalne pobude pomagati Finski? V mnogih štedljivih krogih razpravljajo o teh novih vprašanjih. Dansk list »Politik« je nedavno opozorjal, da morajo nordijske države za vsako ceno ostati netratne.

Angleški in italijanski veleposlanik zapuščata Moskvo

Včeraj je odpotoval angleški, danes pa odpotuje italijanski

Moskva, 3. jan. i. Angleški veleposlanik Seeds je včeraj zapustil Moskvo. Na kolodvoru so se poslovili od njega predstavniki diplomatskega zbora, med katerimi so bili navzoči francoski poslanik in odpravnik turškega poslanstva. Na pevcu u v London se bo poslanik Seeds ustavljal v Lukaršču.

London, 3. jan. e. V vladnih krogih zanikajo vesti, ki krožijo v diplomatskih krogih o odhodu diplomatskega predstavnik Anglije iz Moskve za daljši čas. Po udarjajo, da veleposlanik Seeds ni izrazil

svojege letnega dopusta in vse leto ni bil v Angliji. Kljub temu demantiju pa se še vedno širijo glasovi o pomenu odhoda veleposlanika Seeds na dopust. Povratek Seedsa bo odvisen od nadaljnjega razvoja odnošajev med Anglijo in sovjetsko Rusijo in pa vtisov, ki jih bo napravila v Moskvi in v prestolnicah velesil Bela knjiga o angleško-sovjetskih odnošajih. Bela knjiga bo objavljena te dni.

Pariz, 3. jan. i. Italijanski veleposlanik v Moskvi Agostino Rosso odpotuje danes iz Moskve.

Diplomatska aktivnost med Rimom in Berlinom

v zvezi z novo mirovno ofenzivo — V Rimu so rezervirani, v Berlinu pa demantirajo

Rim, 3. jan. e. Po glasovih o skorajšnjem obisku predsednika vlade Mussolinija pri papežu Piju XII. je italijanski tisk kakor navadno zavzel rezervirano stališče, dasi beleži razne vesti, ki so bile objavljene s tem v zvezi v tujem tisku, zlasti v Angliji. Stvarno italijanski tisk pričakuje, da oo brez predhodnih neposrednih demantijev službeno objavljeno, kdaj pride do tega obiska.

»Popolo d'Italia« citira informacije londonskih »Times«, da je pretekli teden apostolski nuncij v Berlinu obiskal večkrat pisarno Rajha in da se je opazila živahna diplomatska delavnost med Berlinom in Rimom v zvezi z eventualnim poskusom za vzpostavitev miru. Namen te akcije je prepričati razširjenje sedanjega spora in onemogočiti vsako nadaljnjo akcijo sovjetske Rusije.

Berlin, 3. jan. e. Nekateri tuji listi so poročali, da je nuncij Orsenigo v zadnjih dneh šestkrat obiskal zunanje ministrstvo in se je ob tej priliki razgovarjal z zunanjim ministrom Ribbentroomom o mirovni predlogih. V tukajšnjih dobro poučenih krogih poudarjajo, da so te vesti popolnoma neosnovane.

Izgube norveške in švedske trgovske mornarice

Oslo, 3. jan. s. (Reuter) Po podatkih norveških listov je bilo od začetka vojne dalje po minah in torpedih potopljeno 24 norveških trgovinskih ladij, 99 norveških mornarjev je izgubilo pri tem življenje.

Stockholm, 3. jan. i. V decembru je švedska mornarica izgubila 11 svojih trgovskih ladij s skupno tonažo 17.500 ton.

Gospodarski odnosi med Nemčijo in Turčijo

Carigrad, 3. jan. e. Kakor se izve iz zanesljivega vira, bo te dni podpisana konvencija o kompenzacijah med Turčijo in Nemčijo za znesek 16 milijonov turških lir, to je 592 milijonov din. Konvencija bo regulirala vprašanje uvoza blaga, ki ga je Nemčija prodala Turčiji in je že v bolgarskih pristaniščih ali pa v turških carinarnicah. Vrednost tega blaga se ceni na 6 milijonov turških lir, za preostalih 10 milijonov lir pa bo Turčija uvozila potrebno blago iz Nemčije. V zameno bo Nemčija kupila turške proizvode. Dalje se izve, da je ministristvo za trgovino zahtevalo na orisistem mestu, da se potrebne količine blaga nabavijo v Nemčiji.

Nov potres v Turčiji

Ankara, 3. jan. i. Včeraj je nastal v Turčiji zopet močan potres, ki je znova prizadel okolico Erzingjana. V devetih vaseh se je porušilo okoli 100 hiš, vendar potres ni zahteval človeških žrtev.

Ankara, 3. jan. s. (Reuter.) Poplave v zapadni Turčiji še vedno niso popolnoma prenehale. Ozečje okoli mesta Kemal paša je še pod vodo in znaša število smrtnih žrtev samo v tem ozemlju 1000.

Preiskava zaradi požarov v Vatikanu

Rim, 3. jan. s. (Reuter) Italijanske oblasti so uvedle strogo preiskavo o požaru v Vatikanu. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, je požar izbruhnil istčasno na več mestih in pri preiskavi so našli na pogorišču več vnetljivih predmetov.

V marcu poostriitev vojne

Zanimive ameriške napovedi in informacije o nemških načrtih

New York, 3. jan. e. Evropska dopisnika dveh največjih ameriških listov »New York Herald Tribune« in »New York Times« javljata, da ni pričakovati poostriitev vojne do meseca marca. Dopisnik »New York Timesa« ugotavlja, da je v ostalem bil marec vedno mesec velikih nemških podvigov. Vojna se bo v glavnem vodila v zraku.

Ponovno se poudarja stari načrt o množestvenih napadih na Anglijo, na njena pristanišča, industrijske centre in prometne voze. Vendar je precejšnja razlika med sedanjim in prejšnjim načrtom. Zdaj se namreč ne postavlja več vprašanje napada na Holandsko, ki bi služila kot oporišče za velike letalske akcije proti angleškemu otočju. Nemška letalska taktika je izpremenjena toliko, da letala velikega tipa ne bodo več nosila težkih bomb, temveč male bombe jajčaste oblike, ki jih

lahko vzame bombnik s seboj več tisoč in ki imajo kljub majhni obliki izredno eksplozivno moč. Ker so te bombe lahke, bodo nemška letalska oporišča v Severnem morju še nadalje služila za napade na Anglijo.

Letalske borbe na zapadu

Pariz, 3. jan. s. Nad zapadno fronto je bilo včeraj letalstvo zelo aktivno. Francoska letala so izvedla več uspešnih izvidniških poletov nad nemškim ozemljem. Tudi nemška letala so se ponovno pojavila nad vzhodno Francijo. Prišlo je do več manjših letalskih borb. Eno od teh borb je imel priliko opazovati podtajnik angleškega letalskega ministrstva Balfour. Nemška letala so se zgodaj jutraj približala tudi Parizu. Letalski alarm ni bil dan, pač pa so v Parizu slišali streljanje protiletalskega topništva.

Nemški parniki v brazilskih lukah se pripravljajo na odhod Poleg »Windhuka« čaka ugodne prilike še 25 drugih parnikov

Rio de Janeiro, 3. jan. s. (Reuter) 16.000 tonski nemški parnik »Windhuk«, ki je konec novembra pobegnil iz neke portugalske luke v zapadni Afriki, je dospel preko Atlantskega oceana v brazilsko luko Santos. Plul je pod japonsko zastavo. Sedaj je ladja vzela na krov 450 ton petroleja in se otidvino pripravila na odhod v Nemčijo. Neka angleška tvrdka, za katero je Windhuk vozil več ton volne, je zahtevala od brazilskih oblasti, da ladjo

internirajo. Baje se še 25 drugih nemških parnikov, ki so zasidrani v brazilskih lukah, pripravljajo na odhod v Nemčijo.

Santos, 3. januarja. AA. (Reuter) Poveljništvo luke je prepovedalo nemški ladji Windhuck zapustiti luko. Prepoved je bila izrečena na osnovi zahteve Dreibussove družbe, Dreibussova družba v Londonu trdi, da je na ladji tovor volne, ki je last te družbe.

Torišče zgodovinsko znanstvenega dela v Mariboru

Izšla je dvojna številka Časopisa za zgodovino in narodopisje

Maribor, 2. januarja.

Zgodovinsko društvo v Mariboru ima svoje zasluge in svoje svetle tradicije. V svojem razvoju in delovanju si je ustvarilo svoj znanstveni organ v obliki Časopisa za zgodovino in narodopisje. Ta naša znanstveno zbirniška in narodopisna revija se iz leta v leto vse vidnejše in vse boljše izpopolnjuje. Vsebuje številne poučne in aktualne članke, ob katerih lahko razberemo voljo mariborskih kulturnih delavcev in predvsem zgodovinarjev za sistematično znanstveno delo v prid naši nacionalni kulturni misli. Časopis za zgodovino in narodopisje je postal reprezentativni znanstveni organ Zgodovinskega društva v Mariboru, pod čigar okriljem se združujejo mariborski zgodovinarji, pa tudi drugi odlični znanstveniki in kulturni delavci.

Vsaka številka Časopisa za zgodovino in narodopisje, ki izhaja že 34 let, pomeni za Maribor in vse obsejno ozemlje pomembne kulturne dogodke. Te dni je izšla v tiskarski tiskarni dvojna številka Časopisa za zgodovino in narodopisje, ki sta jo vestno in spretno uredila prof. Franjo Baš in ravnatelj Študijske knjižnice v Mariboru prof. Janko Glaser.

Uvodno razpravo o pokojnem prelazu dr. Franju Kovačiču, dolgoletnemu predsedniku Zgodovinskega društva v Mariboru, je napisal prof. Franjo Baš, ki je zajel na 39 straneh vse veliko zgodovinsko raziskovalno delo pokojnega velikega narodnjaka in zaslužnega Slovana, ki ga smemo pristižati med ustanovitelje in graditelje mariborskih znanstvenih organizacij predvsem znanstvene knjižnice, banovinskega arhiva in muzeja. S svojim neumornim delom je ustvaril v Mariboru čvrste osnove solidnemu in vestnemu znanstvenemu delu, po katerem je dobil Maribor pečat močnega kulturno znanstvenega žarišča in

središča, ki ga predvojno ni imel.

Drugo razpravo je napisal univ. prof. dr. F. Ilesič iz Zagreba o p. Bernardu Mariborčanu, slovenskem pisatelju 18. stoletja. Pri tem je pomembna predvsem ugotovitev, da je bil p. Bernard sicer po rodu Nemec, da pa se je čutil eno s Slovenci, med katerimi je živel in deloval. Začutil je potrebo, da se je bavil z jezikom ljudstva, med katerim je deloval in živel. Njegovo zanimanje za slovensčino je bilo toliko, da je segalo preko okvira praktične potrebe. Njegov slovar vsebuje koristne nasvete za gospodarstvo, vinogradništvo, pa tudi vremenske prerokbe. P. Bernard Mariborčan je postal v smislu ugotovitev dr. F. Ilesiča naravnost »slavist« svojnega časa. Ortografija mu je načeloma bohoričica. Njegov jezik je v bistvi zapadno slovenski, v njem se kažejo znaki govornice, ki jo najdemo zapadno od Maribora in pa na Koroskem. Seveda se čutilo v njegovih spisih tudi vplivi nemščine. Po rodu Mariborčan je brez neposredne pobude in brez literarne tradicije postal prvi mariborski govtelj slovenske literarne besede.

Izvestja vsebujejo prispevek inž. Egona Baumgartnerja o numizmatičnih najdbah v Mariboru 1938, nadalje prispevek Jakoba Sokliča o cerkvi sv. Ursule na Plešivcu. F. Kotnik piše o tem, kdaj je bil najstarejši Kolomonov žegen, prof. F. Baš o Sernedich, inž. arh. Marjan Mušič o dveh primerih hiš v Pekrah pri Mariboru. V tretjem delu (slovstvo) razpravlja F. Zwitter o Zontarjev zgodovini mesta Kranja, Stanko Bunec o F. Ramovševih in M. Kosovih bratinskih spomenikih, dr. C. Cukala o kneginji Emi Janca Velderji, F. Baš o R. Savnikovem in F. Knificem »Kažipotu v Krko na Korosku«, V. Novak o ljudstvih madžarske države v 11. stoletju, J. Mravljak o Menjšerji zgodovini direktnih davkov na Stajerskem do nasto-

pa vlade Marije Terezije, F. Baš o Winkelmanovi zgodovini protestantstva v spodnjestajerskem Pomurju in Podravju, J. Glaser o Legiševih inavgurirani disertaciji »Slovenska posoja od Vodnikovih pesmi do priprav za Kranjsko Cebelico, o Ilesičevki brošuri o hrvaški »Dobri volji i pevci«, nadalje o Zupancičevih »Delih IV, prof. Baš o delu F. Mesesnela o Janezu in Juriju Subicu. Sledijo še nadalje ocene raznih del in spisov. Ocene so napisali: dr. Trstenjak, J. Glaser, R. Savnik, F. Baš, V. Bohinec, dr. Ivan Dornik, dr. Janko Kotnik. Sledijo še zapiski ter društveni glasnik, ki vsebuje poročilo o občnem zboru Muzejskega društva v Ptujju in prvem zborovanju slovenskih zgodovinarjev v Celju.

Tudi ta dvojna številka kaže marljivo znanstveno prizadevanje na področju odkrivanja naše rodne zgodovine. Kakor v vsaki številki, tako so tudi v tej pravkar izšli dvojni številki izredno zanimivi in poučni prispevki, ki nedvomno dokazujejo avtohtonost našega rodu na zemlji, na kateri živimo. Velika zasluga obeh urednikov prof. Baša in prof. Janka Glaserja je, da sta zajela v dvojno številko bogatega, oblikovno in vsebinsko dragocenega znanstveno zgodovinskega in narodopisno kulturnega gradiva ter da sta pritegnila k sodelovanju številne kulturne delavce, ki so s svojimi prispevki poživili vsebino te dvojne številke. V tehničnem oziru je edina pomanjkljivost v tisku boršis in v petim tisku, ki je za revialno izdajo preslab. Upati je, da se bo posrečilo v bodoče izboljšati dosedanjemu nemerni tisk. S tem bo odstranjena poslednja pomanjkljivost, ki moti pri sicer reprezentativnem ter oblikovno in vsebinsko doganjen znanstvenem organu Zgodovinskega društva v Mariboru.

dogovor z dosedanjo dobaviteljico toka, mestno elektrarno v nemški Radgoni, in razen tega bo gornjradgonska občina po potrebi stavila v pogon tudi svoj lasten Diesel motor, s čimer je neprekinjena razsvetljava tudi za bodoče zasigurana, kakor je bilo to do priključitve omrežja na falski daljnovod.

— Spomenik herojev naše severne meje. Kamnoseka tvrda Alojzij Vodnik iz Ljubljane, kateri je bilo oddano delo spomenika radgonskim žrtvam in Maistrovim otcem po osnutku arhitekta Simona Kregarja, je svoje delo končala. Spomenik je umetniško delo iz brušenega pohorskega granita. Visok je 6 m in pol metra, v sredini pa se dviga 4 m visok stebel, v bogatim kapitelom iz belega dalmatinskega marmorja kot svetilnik — simbol miru. Vsa ostala dela na prostoru ob cerkvi, kjer bo spo-

menik stal, ter ožji okolici, so bila dovršena tik pred nastopom hude zime, tako da so s tem dokončane vse priprave. Postavitev in odkritje spomenika, s katerim se bo obneja Gornja Radgona vsaj delno oddolžila narodnim herojem naše severne meje, je predvidena na letošnjo pomlad v maju. Odkritje bo združeno z veliko narodno manifestacijo ter bo zaveden davkom pravočasno objavljen. Odbor za postavitev spomenika je počivil akcijo za prostovoljne prispevke ter naproša vse one, ki so prejeli pismene prošnje in se iz katejegakoli razloga ne niso odzvali, da storijo to po svojih močeh čim prej. Ministrstvo pravde v Beogradu je te dni nakazalo izredno podporo v znesku 5000 din. Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani pa 500 din, za kar izreka odbor zahvalo.

Mariborske in okoliške novice

— Iz davčne uprave. Davčna uprava za mesto Maribor razglasa: Vsa podjetja, poslovanja (trgovska, industrijska in obrtna) in vsi samostojni polklici, ki so zavezani pridobinini, so dolžni v svrhu odmere pridobine za leto 1940 vložiti v roku od 1. do 31. januarja 1940 napovedi o čistem dohodku, doseženem v poslovnem davčnem letu 1939. Koristno je za same davčne zavezance, če napovedi, priložijo potrebna dokazila, posebni začetni in zaključni inventar, oziroma račun bilance in račun zgube in dobitka korespondenco in podobno, ako vodijo redne trgovske knjige; nadalje potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank in zavodov ter vse drugo, s čimer bi mogli polnovejavno dokazovati točnost pripravljenih podatkov. Vsi davčni zavezanci pridobinini, ki so razen pridobinini zavezani tudi plačevanju posebnega davčnega dodatka po čl. 59 zakona o neposrednih davkih, morajo v davčni napovedi pridobinini napovedati tudi skupni bruto promet, opravljen v poslovnem letu 1939. V istem roku so dolžni intelektualci, davčni zavezanci splošnega prometnega davka, ki njihov skupni letni promet ne znaša več kot 300.000 din in ostali zavezanci splošnega davka vložiti skupaj z davčnimi napovedbami pridobinini tudi posebne napovedi o poslovnem prometu opravljenem v preteklem letu. Kakor davčne napovedi za pridobinino, tako se tudi te napovedi vlagajo v vsako poslovanje in vsako poslovalnico posebej. Davčna podlaga davka na poslovni promet je vrednost opravljenega prometa s stvarmi in uslugami. V podlago se računa tudi oni promet, ki je opravljen brez plačila in sicer, kadar se vrši s prenosom iz lastnega podjetja za osebno in domačo porabo. Če davčni zavezanec namenoma, da bi se izognil plačanju davka, da v davčni napovedi pridobinini oziroma davka na poslovni promet neresnično izjave, ki bi zaradi njih mogla nastati popolna ali delna davčna preračunavanja, oziroma, ako utaja kak vrh dohodkov ali del premoženja, ki je njegov dohodek zavezanca davku, odgovarja za utajo v smislu zakona. Kdor ne vloži napovedi v roku, ki je odrejen, bo plačal za kazen 30% odmerjenega osnovnega davka in posebnega davčnega dodatka, a 10 odst., če napovedi niti na osebni pismeni poziv ne bi vložil v roku 8 dni.

— Pomagajmo svojemu rojaku. V Mariboru je prišel s svoje tričlanske rodni Luka Orešnik, ki je bil rojen leta 1891 v Dravogradu in ki je praroben v Slovenji Gradec. Orešnik ima za seboj zelo zanimivo in pestro življenje. Usoda ga je zanesla tudi na Finsko, kjer si je v Helsinkih ustvaril lepo eksistenco. Vojna vihra pa ga je pregnala iz Finske z avtomobilom je prevozil okoli 7500 km in je prišel preko št. lica v Maribor. Govori jezik, ki je mešanica slovensčine, srbohrvaščine in ruščine. Za ženo ima F. nko, ki je stara 29 let. Tudi žena govori jezik, ki je mešanica ruščine in srbohrvaščine. Ima tri otroke, najmlajši je star 3 leta, najstarejši 8 let. Orešnik bo skušal dobiti v domovini zaposlitev, po poklicu je mehanik. V Sloveniji n ma nobenih svojcev, oziroma sorodnikov, h katerim bi se zatekel. Ko je prispel v Maribor, se je oglašil na več krajih s prošnjo za prenočišče. Končno je našel razumevanje pri lastniku hotela »Merans«, ki mu je dal sobo in hrano proti primernemu popustu. Prav bi bilo, da bi se merodajni činitelji zavzeli za našega rojaka, da bi dobil primerno zaposlitev v Mariboru ali kje drugod v Sloveniji. Kot izvežban mehanik bo zelo uporaben. Če Orešnik ne bi dobil službe v Sloveniji, potem bo nadaljeval s svojim avtomobilom vožnjo proti Beogradu, kjer bo skušal najti primerno zaposlitev. O njegovih življenjskih obseirno poročala že boograjska »Politika«.

— Obrtniški učni tečaj. Tukajšnja poslovilnica zavoda za pospeševanje obrta zbornice za TOI v Ljubljani hoče privediti v Mariboru tečaj za kalkulacijo in sestavo proračunov za ključavničarsko stroko, tečaj za kovinarsko tvor znanostno, mizarški risarski tečaj, tečaj za mizarstvo kalisanjejo i.v.v.tj. 8s. ... q:z pi qa GO OO kulicijo in sestavo proračunov, tečaj za luženje lesa. Prijave v Vetrinjski ulci 11. I. nadstropje med dopoldanskimi uradnimi urami.

— Mezde so zvišali delavstvu v Klefferjevi tovarni kos in srpov pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Povišek mezd znaša od 9 do 16%.

— Kolonialno blago. Tukajšnja »Delavska politika« poroča v številki 148: »Prijatelj našega lista nam sporoča o prav značilnih primerih brezglavega nakupovanja kolonialnega blaga, zlasti dišav, s strani konzumentov, ki so na ta način sami znatno pripomogli k navajanju cen in pomanjkanju sicer ne neobhodno potrebnih pa vendar važnih vsakdanjih življenjskih potrebščin. Čim so se razširile prve vesti o tem, da bi utegnili zmanjkati te ali one vrste blaga, je pričel blazen naval konzumentov na trgovine. Med njimi so bili celo taki, ki imajo denarja komaj za sproti, pa so vendar od nekdaj zvrtili denar, da so se potem lahko »založili«. Ničbe ne bi mogel verjeti, da se najdejo ljudje, ki so v zadnjih mesecih nakupovali dišave na debelo. Prihajali so v trgovine in zahtevali po 1 kg popra po 1 kg cimta, 1 kg paprke itd. Vse to, kar so trgovci pred vojno prodajali na gramme in kvetevine dkg, je sedaj šlo iz zaloga v celih kilogramih. Tako velikih zalog začimb n' bilo nikdar, da bi se spričo takega povpraševanja ne bile izpraznile. Tako lahkomiselnih ljudi se zmetali na stotine in stotine dinarjev težko prislužene denarja za n' in zopet za n' skozi okno in vrhu tega še povzročili paniko ter draginjo.

— Kako je s cenami na mariborskem trgu. Zelenjava: merica krompirja 10 do 12, celula 2,50 do 3,50, česen 8 do 10, kisljo zelja 4, kislja repa 2, karf jola 2 do 12, kg 8, hren 7 do 9, kup špinaca 1, kup motovilca 1, kup radiča 1, 1 kg radiča 12 din. Sadje: jabolka 3 do 6, hruške 4 do 6, suhe slive 6 do 10, celi orehi 7 do 8, luščeni orehi 24 do 26, pomaranče 1 do 3. Zita je bilo na mariborskem novoletnem trgu 20 vreč. Pšenico so prodajali liter po 2 din, rž in ječmen po 1,75, koruzo 1,50 do 2, oves 1, prosa 2, ajda 1,50, proseno pšeno 4, ajdovo pšeno 4,50 do 5. Fižol prodajajo po 5 do 6. Ribji trg: karpi 12, ščuka 18. Mlečni izdelki: smetana 10 do 12,50, surovo maslo 36, čajno maslo 40, kuhano maslo 32 do 36, domači sir 8 do 10. Perutninski trg: kokoši je bilo 84. Prodajali so jih po 22 do 32, piščancev 114, prodajali so jih po 22 do 70, gosi po 45 do 50, purane 50 do 90, race 22 do 28, domače zajce 10 do 30. Meso: teletina 8 do 12, svinjsko meso s kostmi 12 do 13, svinjsko meso izluščeno 13 do 14, salo 16 do 18, slanina 15 do 17, jetra 8 do 10, rebra 10 do 12, glava z jezikom 6 do 7, ledvice 2 do 3 din.

— Iz Studencev. V naši študentski ljudski univerzi predava jutri v četrtek učiteljica Milica Stupanova o temi: Kako se godi našim v tujini. Na spredu so tudi tedenske slike. Vljudo vabljen predvsem naše Studenčanke!

— Odprta noč in dan so groba vrata... V Prešernovi 29 je umrla zasebnica Karolina Urban, stara 77 let, na Vodnikovem trgu 7 pa je preminil bivši krojaški mojster Avgust Krois, star 78 let. Zaljubljeni naše globoko sožalje!

— Pomenki pod lipo. A. S., Melje: Čedna vsočica... K. M., Dravska dolina: Skrbno opazujte in nam poročajte.

— Mariborske društvene novice. Drevi ob 20. je pri Zoharju na Trzaski cesti sestanek Maistrovih borec.

— Letaki. V Rušah se vršijo poljedelba v zvezi z letaki, ki so se pojavili v zadnjem času in ki prikazujejo prilike na občini v Rušah.

— Skrivališče ukradenih koles v betnavski džungli. V betnavskem gozdu so odkrili orožniki skrivališče raznih sestavnih delov koles, ki očitno izvirajo od tatvin. Nekatera ogrođa so še precej dobro ohranjena. Orožniki vršijo preiskavo, kako so prišli ti sestavni deli v betnavsko džunglo in kdo jih je tam skrtil.

— Usoda štetnega dečka. Štetni Albin Fraprotnik, stanujoč v Delavski ulici na Pobrežju, je prejel od svoje matere 6 din, s katerimi naj bi kupil neke jestvine. Deček je odšel od doma. Štiri dni ga ni bilo na spregled. Včeraj dopoldne ga je slučajno našel neki soseď v listnjaku, kjer je ležal negiben. Imel je zmrznjene noge. Takoj so poklicali zdravnika, ki je odredil prevoz dečka v bolnico. Povedal je, da je izgubil 6 din in se ni upal zaradi tega domov. Spizlal se je v sosedov listnjak, kjer je bil 4 dni in 4 noči. Strupen mraz zadnjih dni je povzročil, da so ubogemu dečku zmrznile noge.

— Pet žrtev poljedelce. V maribor. splošno bolnico se je zatekel preko nedelje in ponedeljka pet nadaljnjih žrtev poljedelce. Trije med njimi so si zlomili noge, dva pa roke.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri Sv. Aruhu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu št. 3, tel. 22-70.

— Kraljevska banska uprava razglasa, da bo prihodno pomlad oddajala valilna jajca bele stajerske kokoši naročnikom po znižani ceni. Pri tem pridejo v poštev le tisti rejci, ki imajo zaprti rejci, ali so od drugih rejcev, ki gojijo rjavo stajersko kokošo, toliko oddaljeni, da ne more priti do križanja. Vsi interesi naj se zgledajo pri mestnem tržnem nadzorstvu, ki zbira naročila do 20. januarja 1940.

— Statistika starokatoliške župnije v Mariboru. V minulem letu je bilo na področju starokatoliške župnije v Mariboru 16 rojstev, in sicer 6 moškega in 10 ženskega spola (3 več kakor lani); umrlo jih je 8, in sicer 5 moških in 3 ženske (3 več kakor lani). Porok je bilo 28; prestopilo pa jih je v cerkev 87 (11 več kakor lani).

— Zaroka na Jadranu. Red B. Petek, 5. januarja, ob 20. uri: »Vse za šaloc, Znižane cene.

— Zaroka na Jadranu. Zelo simpatično sprejeta Rasbergerjeva noviteta se ponovi v četrtek, 4. januarja, za abnona E. Dovoj prostora pa je tudi še za druge prijatelje gledališča in za tiste, ki jih veselijo, da se Slovenci tudi na tem področju vse bolj postavljamo na svoje noge.

— Velike jate divjih gosi. Letos se čisto pojavljajo velike jate divjih gosi, ki leta proti jugu. Ob Muri in njenih potokih pa, kjer na travniku si kaj rade odpočijo, tuder jih ljudje opazujejo, lovci pa jih streljajo. Splošno prevladuje mnenje, da pomenijo te gosi še hudo zimo.

Storite letos, kar ni bilo storjeno lani

Leto obljub je minilo — Nerešena gospodarska vprašanja Murskega polja

Veržej, 2. januarja

Ob zatonu 1939 je potrebno, da pregledamo ne samo politično delo preteklega leta, kakor smo to nekje čitali, temveč tudi delo, storjeno na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju v korist ljudstva. Lani smo čitali v vseh naših listih o zborovanju vinogradnikov, ki hočejo združeno vinskot klet, o zborovanju trgovcev, ki zbirajo denar za svoj dom, o anketi za zdravstveni dom, o pripravah za gradnjo gospodinske šole, o akcijah za regulacijo Ščavnice, največ pa je seveda bilo govora, priparjenja, sej in sestankov za regulacijo Mure. Pri tem so se zlasti na veliko delile funkcije, govorniki so nastopali kot v parlamentu, eden se je kazal bolj brihtnega od drugega. Kazalo je, da bodo ljutomerski srez lani obrnili da bo vse novo, da bodo že mnogo let zanemarljiva vprašanja rešena, da bodo stale tu ali tam lepe kulturne in zdravstvene zgradbe, Mura bo v svoji ravni strugi itd. Začelo se je leto 1940. Na ta dan predlagajo kovači, mizarji, koljarji in drugi kmetijski obrtniki svoje račune kmetom in likvidacijo. Dolžnost najširše javnosti pa je, da pregleda danes tudi račune onih, ki so vse leto trobili po srezu in drugod, kaj so v resnici naredili. Ali je sploh kaj napravljeneja ali nič? Za vse zgoraj našeto vidimo in slišimo samo to, da se je o tem govorilo, o tem pisalo, pripravilo so se odbori, le delo ni izvršeno ali z drugimi besedami, naredilo se ni nič, kar bi bilo kmetu ali obrtniku Murskega polja v korist. Nekatera vprašanja se res še niso mogla rešiti, recimo vprašanje trgovskega doma in združene vinske kleti, ker se je ta akcija še komaj pričela. Skraj-

ni čas pa je bil, da bi se lani rešilo vprašanje regulacije Mure, ki povzroča milijonsko škodo po Murskem polju, dalje vprašanje Ščavnice, ki poplavlja svojo dolino ter vprašanje zdravstvenega doma, ki je odprto že nekaj let sem. Za zdravstveni dom bi morala priti pomoč tudi od banovine in res nas zanima, kakšen odgovor sta dobila tam naša dva banska svetnika. Elektrifikacija sreza gre prepošasi Povod vidimo je iniciativo naših vasi samih, dočim še druga instanca ni priskočila tu na pomoč. Ostala so nerešena tudi medicinska vprašanja, ki jih je pri nas precej. Če bi se ista že skoraj rešila bi bilo to v veliko korist našega kmetovalca-davkoplačevalca.

Povsod se danes dela že na to, da se močvirja izsuše. Glavna banovinska cesta, ki vodi od Ljutomeru do državne meje, je v tršaem stanju. Vsa je kotanjasta, da je groza. Naša konjereja je dobila lani premalo podpore od tam, kjer bi morali konjerejo podpirati. Bili smo tudi radi zaposlitve naših brezposelnih premoš preskrbljeni. Javna dela so skozi vse leto povsod počivala. Delavci ni mogli dobiti zasluka razen pri kmetijskih delih ter jih je moralo mnogo v tujino za kruhom, ki bi ga lahko imeli doma. Na kulturnem polju smo ostali pri starem, nobenih novih ustanov ni bilo, niti podpor.

V glavnem smo tedaj na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju ostali pasivni napram prejšnjim letom. Čeravno bi pričakovali, da bo povsod uspeh in napredek. Kar se torej ni storilo lani, naj se stori v novem letu.

Uspešno zdravstveno delo v mariborski bolnici

Na internem in dermatološkem oddelku je bilo lani 4555 bolnikov

Maribor, 2. januarja.

Na internem oddelku mariborske splošne bolnice se je zdravilo lani 2555 bolnikov. Ozdravilo jih je 750, pri 873 pa se je zdravstveno stanje izboljšalo. Uspeh je torej zelo lep. V teh primerih gre predvsem za bolezn srca, vratu, grla, sapnika, pljuč, želodca, črevesja, glistavosti, jeter, žolčnih bolezni, sladkornih bolezni, ledvičnih bolezni. Zelo se je občutilo na internem oddelku pomanjkanje zdravil, zlasti joda. Oddelke je dobil zelo dragocene zdravilne aparate, med drugim elektroradigraf in ultravioletni in kratkovalovni aparat.

Interni oddelk mariborske splošne bolnice vodi šef-primarji dr. Stane Lutman. Zelo zanimiva je tudi statistika z dermatološkega oddelka tukajšnje bolnice, ki ga vodi šef-primarji dr. Milavec. Na ta oddelk je prišlo lani 2000 bolnikov. 700 jih je okrevalo, pri 1200 bolnikih pa se je zdravstveno stanje izboljšalo, žal se je opazilo tudi na tem oddelku pomanjkanje zdravil.

Tudi na ostalih oddelkih naše splošne bolnice je bil zdravstveni postopek uspešen in koristen. Čim bodo na razpolago zavedne statistične navedbe, bomo tudi o njihovem delu izbrpno poročali.

Smrt Ivanke Orovec pojasnjena

Kaj je ugotovila sodna komisija pri obdukciji njenega trupla

Maribor, 2. januarja.

Kratko smo poročali o skrivnostni in nenadni smrti posestnice Ivanke Orovec iz Sv. Jakoba v Slovenskih goricah. Mrliški oglednik je videi na vratu neka znamenja, na katera je postal pozoren. Zadevo je javil orožnikom, ki so o oglednikovi opažanji poročali državnemu tožilstvu v Mariboru. Na podlagi tega je tukajšnje državno tožilstvo odredilo sodno obdukcijo trupla Ivanke Orovec.

Obdukcija njenega trupla je bila danes popoldne pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. V obdukcijski komisiji sta bila sodni zdravnici: dr. Ivan Jurečko ter preiskovalni sodnik dr. Šifrer. Komisija je sicer ugotovila, da so na vratu neke krave podobne, ki pa so starejšega datuma. Pri Orovecih so namreč bili na dnevnem redu razni prepri in spori ter je nenadno

umrla Orovecova dobila ob taki priliki poškodbe na vratu, ki bi se mogle tolmáčiti kot posledica davljenja. Sodna obdukcija je torej izključila možnost zločina in nasilne smrti. Pač pa je dognala na podlagi stanja, v katerem so bili notranji organi pokojničinega organizma, da je nastopila smrt najbrže zaradi prevelike količine zaužitega alkohola. V tem primeru bi torej šlo za smrt zaradi zastrupljenja z alkoholom.

S temi ugotovitvami obdukcijske komisije so razpršene razne govornice, ki so se širile med obmejnimi ljudstvom zaradi nenadne smrti pokojne Ivanke Orovec. Orožniki so sicer zaradi sume aretirali nekoga moškega, ki pa je tajni krivde in ki bo sedaj izpuščen. Tako so ugotovile ob priliki obdukcije vznemirjeno ljudstvo zopet pomirile.

Zagonetna smrt

Gornja Radgona, 3. januarja.

Včeraj je sodna komisija pod vodstvom kazenskega sodnika g. Stanka Schweigerja iz Gornje Radgone v mrtvašnici pri Negovi obducirala truplo pokojnega 18letnega posestnika sina Konrada Kečiša iz Radvene, ki so ga pogrešali od svetega večera. Pokojni je odšel z doma v nedeljo 24. decembra in bil nazadnje v družbi negovskega mežnarja, s katerim sta pritrkavala z vozovi za polnočnico. Po končanem opravilu je baje Kečiš izjavil mežnarju, da gre domov, pa ga domov ni bilo. Ker ga pa tudi naslednji dan na božič ni bilo domov, so priče domači polzedevovali za njim in ga iskati, toda zaman.

Naposled so bili obveščeni orožniki pri Sv. Jurju ob Ščavnici in ti so takoj uvedli strogo polzedovanje, ki ni ostalo brez uspeha. Orožniška patrulja, ki je polzedovala za pogrešanim Kečišem pri Negovi, je na Silvestrovo našla v Tomažičevem gozdu s snegom pokrito truplo Antona Kečiša, ki je imel prestreljen vrat z desne strani. O zagonetni smrti mladega Kečiša se širijo v okolici razne govornice in je orožništvo izvršilo že več aretacij. Če gre za samomor ali nasilno smrt, bo ugotovila in pojasnila sodna preiskava. Sodna komisija je že ugotovila razne sumljive okolnosti in aretiran je bil Kečišev pajdaš z divjega lova.

Iz Ptujja

— Prijava vozil. Mestno poglavarstvo, policijski oddelk, v Ptujju razglasa, da se morajo vsi fijakarski vozovi in vsa kolesa prijaviti v mescu januarju. Prijave sprejema policija od 2. t. m. dalje. Lastniki se opozarjajo, da morajo prijave predložiti na predpisanih obrazcih, taksiranih s 5 din za kolesa in 25 din za fijakarska vozila. Istočasno s prijavo je treba tudi plačati pristojbino za državni cestni fond po 10 din za kolo in 50 din za voz.

— Samomor. V Apačah na Dravskem polju so našli ljudje v stanovanju obešenega 46letnega posestnika Jožefa Skledarja. Vsaka pomoč je bila zaman. Mož je zadnje dni mnogo pil in si je najbrž končal življenje v hipni duševni zmedenosti.

— Ogenj je izbruhnil na gospodarskem poslopiju posestnika Antona Bratuša v Blahovici. Ogenj je zajel tudi stanovanjsko hišo in oba objekta uničil do tal z vso zalogo živi in poljskih pridelkov. Zgorelo je tudi veliko pohištva in se cenj skupna škoda nad 50.000 din. Kako je ogenj nastal, se ne ve, domnevajo pa, da je bil podtaknjen.

— Silvestrovanje je letos minilo v dokaj dobrem razpoloženju, čeprav obisk prireditelj ni bil tak kakor druga leta. Narodna čitalnica je priredila v Narodnem domu svoje vsakoletno silvestrovanje, ki je v prijatni družbi trajalo do zgodnjih jutrnjih ur. Silvestrovanje je bilo tudi v drugih večjih gostinlah.

— Mraz je začel popuščati in se je živo srebro v toplotomeru dvignilo v jutrnjih urah do —5 stopinj Celz., popoldne na soncu pa je že posrečilo celo nad ničlo. Upamo, da smo najhujši mraz že premagali in da bodo nastopili toplejši dnevi.

Iz Gornje Radgone

— Porast števila rojstev. V področju fars Sv. Petra v Gornji Radgoni je bilo lani 132 rojstev, od teh 56 moškega in 66 ženskega spola. Umrlo pa je 39 moških in 42 žensk, skupno 81. Porok je bilo samo 20. Brez dvoma je tudi temu vzrok denarna kriza.

— Električni tok se ne bo podražil. Za Silvestrovo je vodstvo gornjradgonskih občinskih podjetij priklopilo svoje električno omrežje na pravkar dograjeni daljnovod falske elektrarne. Luc gori sicer precej slabše od prejšnje, upamo pa, da se bo razsvetljava zboljšala, čim bodo vsa dela na priključitvi definitivno končana. Kljub tej spremembi pa zaenkrat nikakor ni uvarnosti, da bi se cene toku znatno zvišale, kakor so to nekateri raznesli in ostane cena toku tudi nadalje ista kakor doslej, to je 4 din za kilovatno uro. Tudi za rezervno je poskrbljeno za onih par ur, ko falska elektrarna ne obratuje, in sicer bo občina Gornja Radgona sklenila zavezno